

М.Н.Хатылаева аатынан Баайаҕа модельнай
библиотекага

“Баайаҕа
дьоно сэри
сылларыгар”
Кинигэ
быыстапката

2022 с.

Саллааттар суруктара: Саха
сирин буйуннара 1941-1945
сс. сэрии толоонуттан
ыппыт суруктара. –
Дьокуускай: Кинигэ
издательствота, 1970 с.- 344с.
– **Иһинээбиттэн: Роман
Кондратьевич Дедюкин.
Оройуон дьонугар ыппыт
суругуттан. 1942 с.
тохсунньу 1 күнэ.-С. 43-44.**

**Р.К.Дедюкин Баайаҕа нэһилиэгэр Таатта
оройуонугар төрөөбүтэ. 1940 с. дойдутугар
райком II секретарынан үлэли олорон
Москваҕа Ленинскэй курска үөрэнэ барбыта. Ол
сылдьан сэриигэ политүлэһитинэн
ытыллыбыта. Сэрииттэн эргиллибэтэҕэ.**

Саллааттар суруктара: Саха сирин буйуннара 1941-1945 сс. сэрии толоонуттан ыппыт суруктара. – Дьокуускай: Кинигэ издательствота, 1970 с.- 344с. –
Иһинээбиттэн: Михаил Гаврильевич Винокуров. Быраатыгар Ильяҕа, балтыгар Пашаҕа суруктара. 1942с. Ыам ыйын 25 күнэ. – С.73-78.

М.Г.Винокуров Таатта оройуонугар Баайаҕа-Игидэй нэһилиэгэр төрөөбүтэ. Сэриигэ барыан иннинэ “Эдэр бассабыык” хаһыат редакторынан, онтон кэлин Саха сиринээҕи кинигэ издательствотыгар эппиэттиир редакторынан үлэлээбитэ. Армияҕа 1941 с. от ыйын 28 күнүгэр ынырыллыбыта. Өстөөбү кытта геройдуу охсуһа сылдьан, сэтинньи 22 к. 1942 с. өлбүтэ.

Саллааттар суруктара: Саха сирин
буойуннара 1941-1945 сс. сэрии
толоонуттан ыппыт суруктара. –
Дьокуускай: Кинигэ
издательствота, 1970 с.- 344с. –
**Иинээбиттэн: Егор Яковлевич
Луковцев: Таатта
ыччаттарыгар . 1942с. Балабан
ыйын 17 күнэ.-С.127-129.**

**Егор Яковлевич Луковцев Таатта
оройуонугар Баайаба нэһилиэгэр төрөөбүтэ. Сэриигэ
баран рота командирынан сылдыбыта. Кыргыһы
хонуутугар геройдуу өлбүтэ.**

Саллааттар суруктара: Саха сири
буойуннара 1941-1945 сс. сэри
толоонуттан ыыппыт суруктара. –
Дьокуускай: Кинигэ издательствота,
1970 с.- 344с. – **Иһинээбиттэн:**
Николай Тимофеевич Матвеев.
Үөрэппит учууталыгар, дьонугар
суругуттан. – С.168-169.

**Николай Тимофеевич Матвеев Баайаҕа - Игидэй
нэһилиэгин Буденнай аатынан колхоз чилиэнэ,
комсомолец. Якутскайдааҕы потребкооперация
техникумун бүтэрээтин кытта армияҕа ыңырыллыбыта.
Фронга автоматынан бэргэнник ытааччы буолбута,
пулеметчик. Сэригэ геройдуу охтубута. Кыһыл Сулус
уонна “Аҕа дойду Сэриитэ” I степеннээх орденнар
кавалера.**

**Егоров П.И. Малгиннар ийэлэрэ /
П.И.Егоров, И.И.Егоров .-
Дьокуускай: Кинигэ изд.-та, 1973
с.-72 с.**

В книге двух якутских журналистов рассказывается о Февроньи Николаевне Малгиной – матери пятерых воинов, героически погибших на фронтах Великой Отечественной войны.

**Малгиннар
тыннаахтар:
[буклет]/хомуйан
онордулар :Т.
И.Андросова,
К.К. Родионов.-
Баайаба, 1990 с.**

**Аба дойду Улуу
сэриитигэр
олохторун толук
уурбут биэс
бырааттыы
Малгиннар, Ытык
Ийэ Ф.Н.Малгина
туһунан буклет.**

**Гаврильев, Д.Н. Разведчик
Г.М.Андронов :
(письма, документы) /
Д.Н.Гаврильев . - Якутск, 1993. -
68с.**

Судьбы людей в период Великой Отечественной войны переплелись в невообразимый клубок. Некоторые возвращались с полей войны с орденами и медалями, судьбы некоторых были растоптаны. Настоящая книга о жизни разведчика Андросова Г.М. именно о том, как советский человек, якут по национальности, боевой офицер, был проклят всеми до конца своей жизни, хотя настоящей вины до сих пор не установлено.

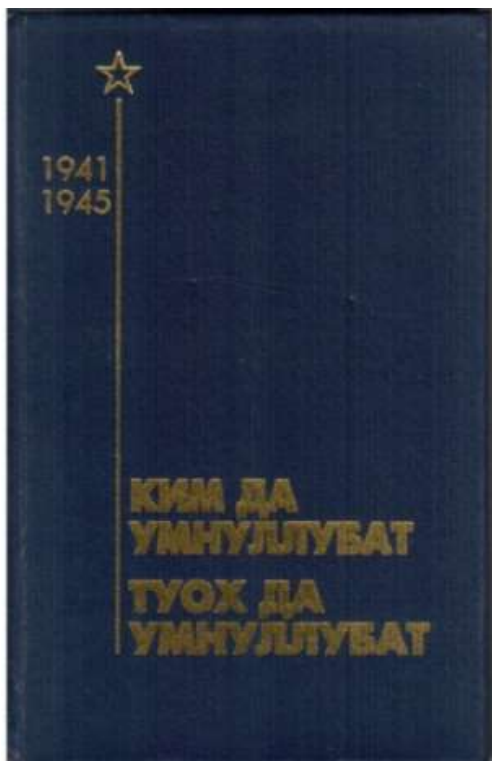
**Кинигэбэ сахаттан
бастакы кадровой
байыаннай Андросов
Георгий Михайлович
эриирдээх-мускуурдаах
олобун суолун туһунан
кэпсэнэр.**

**Гаврильев, Д.Н. Старшай лейтенант
Г.М. Андросов. / Д.Н. Гаврильев. -
Дьокуускай: Бичик, 1995.- 120с.**

Кустуров, Д.В.Сэри уонна
Саха сири дьоно /
Д.В.Кустуров.-Дьокуускай :
Бичик, 1995. – 104 с. -
**Иһинээбиттэн: Ытык Ийэ:
Ф.Н.Малгина, бырааттыы
Малгиннар тустарынан. – С.
15-27;**
**Кэриэс кэпсээн: Аба дойду
Улуу сэриитин бэтэрээнэ
Зиновий Иванович Слепцов
фронга сылдыытыт, олобун
кэпсээнэ. - С. 40-49.**

Биллиилээх журналист Дмитрий Васильевич Кустуров Саха сири дьоно Аба дойду Улуу сэриитигэр кыттыыларын туһунан араас суруйуулар оччотообу собутиелары сангалы харабынан көрөн арыялларынан уратылаахтар.

Ким да умнуллубат, туох да умнуллубат:
ыстатыйалар, ахтыылар, докумуоннар,
испийһэктэр: 2-с кинигэ /хомуян
онордо В.Н.Луковцев. -

Дьокуускай:Бичик, 2005.-384с.

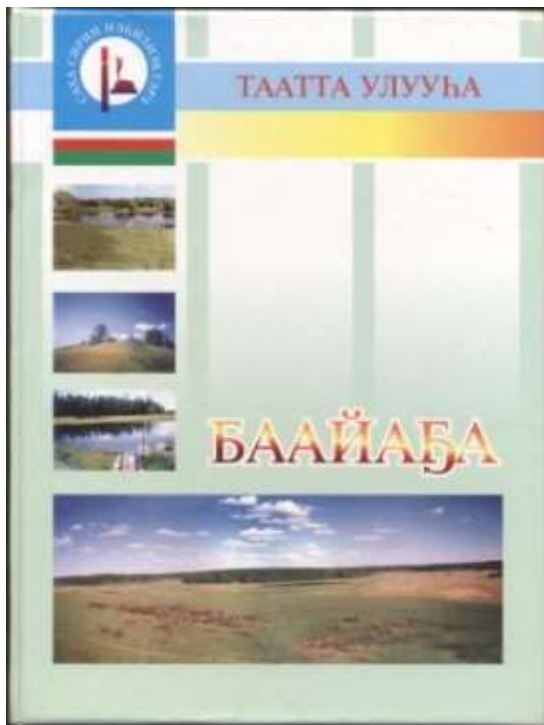
**Иһинээбиттэн: Андросова, К.Г. Кыра
саастаах оҕо көрүүтүнэн /**

К.Г.Андросова-. - С .251-254 ;

**Неустроева, А.А. Сэри саҕана
ынырык олоххо олоҕорбут эбиһит. /**

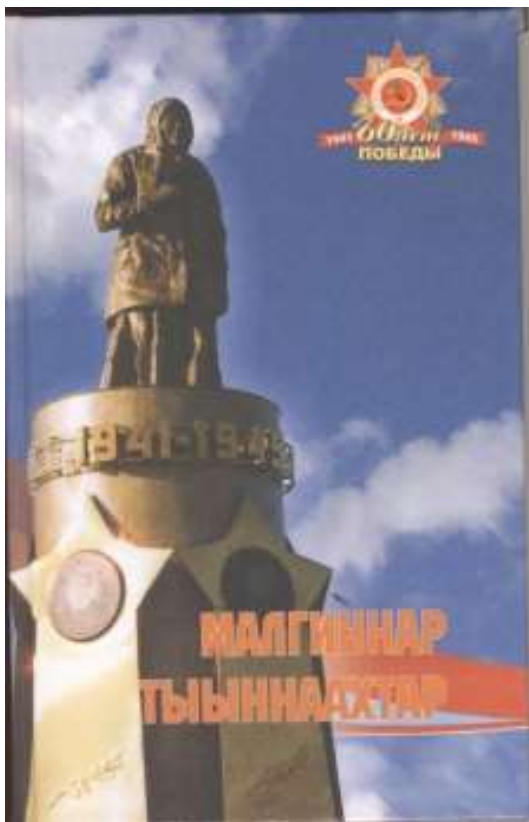
А.А.Неустроева. – С. 255-257.

**“Ким да умнуллубат, туох да
умнуллубат” (2001с.) хомурунньук иккис
кинигэтигэр сэри, сут ыар сылларыгар
Саха сири тыатыгар маассабай хоргуйуу
чахчыларын арыар араас
матырыйааллар түмүллэн киирдилэр.**

Баайаба. Таатта улууһа
/Хомуйан онордулар
Е.Д.Андросов [уо.д.а] ;
эппиэттиир редактор
В.Н.Луковцев. – Дьокуускай :
Бичик, 2013 . -552 с . -
**Иһинээбиттэн: Уйан-хатан
биллибит сылларыгар. - С.
105 -163.**

**Кинигэбэ Саха сирин биир саамай
кырдыабас, Байаантай, Игидэй уустарыттан
төрүттэммит, Байаантай улууһун киинэ буола
сылдыбыт Баайаба нэһилиэгин аасыта уонна
билиһинитэ сырдатыллар.**

**Малгиннар тыннахтар:
сэри толоонугар охтубут биэс
бырааттыы Малгиннар ийэлэрэ
Ф.Н. Малгина-Хобороос
сырдык кэриэһигэр ананар /
Хомуйан онордо Т.И.Андросова.
- Дьокуускай : Бичик, 2005. –
106 с.**

Кинигэбэ Аба дойду сэриитин толоонугар биэс уолаттарын сүтэрбит күн күбэй ийэ- Ф.Н.Малгина - Хобороос туһунан республика бэчээтигэр араас сылларга тахсыбыт ыстатыйалар, киниэхэ анаммыт уус-уран айымньылар, биир дойдулаахтарын ахтыылара киирдилэр.

Луковцев, В.Н. Кэм-кэрдий уонна киһи / В.Н.Луковцев.- Дьокуускай : Бичик, 2007.- 368 с.- **Иһинээбиттэн: Ытык иэһин төлөөбүтэ: (Илин фронтта сэриилэспит Луковцев Николай Харлампьевич ахтыыта). - С. 112-117.**

Кинигэбэ суруйуулар сүрүн темаларынан кэм-кэрдий уонна киһи; личность уонна уопсастыба; күлүөнэлэр утумнара; ааспыт история бүгүҥнү күннүүн алтыһыыта, билиҥни бириэмэ сытыы боппуруостара, о.д.а. буолаллар.

**Баайабалар сэрии сылларыгар/
хомуян онордулар:
Т.И.Адросова, Л.В.Адросова,
М.Р.Егорова .- Дьокуускай :
Бичик, 2010.- 312 с.**

Улуу Кыайыы 65 сылын көрсө тахсыбыт кинигэбэ Аба дойду Улуу сэриитигэр кыттыбыт, үлэ фронугар сылдыбыт, тыылга кыайыыны уһансыбыт Таатта улуһун Баайаба нэһилиэгин дьоно-сэргэтэ, нэһилиэк сэрии кэминээби холкуостарын историята, сэрии содуллара уонна үйэтитии үлэтэ сырдатылыннылар.

“Буденнай” холкуос
историятыттан/ хомуйан
онордулар: А.Д.Тимофеева,
М.Р. Егорова, А.Тимофеева . -
Дьокуускай : Бичик, 2010. -
160 с.- **Иһинээбиттэн:**
“Буденнай холкуос сэри
ыар сылларыгар.- С. 39-
128.

“Буденнай” холкуос сайдан кэлбит кэрдиис кэмнэрэ, кини үлэһит дьоно, сэри сылларын кыһалҕалаах күннэрэ сырдатыллар. Кинигэбэ үгүс архыып матырыяааллара киирбиттэрэ, ырытыылар оноһуллубуттара, кинигэ документальнай тирэхтээбэ ааҕааччы интириэһин тардыаҕа. Улуу Кыайыы 65 сылынан үүнэр көлүөнэбэ, ааҕааччы киэн аранатыгар ананар.

Кинигэбэ 1913 сыллаабы Баайабынынскойай нэһилиэк уонна 1947 сыллаахха тэриллитбит “Кыттыгас Баайаба” артыалтан төрүттэммит “Сана олох” холкуос устуоруйата сырдатыллар. Үгүс архыып матырыяаала, ахтыылар киирдилэр.

Баайабынынскойай нэһилиэк. “Сана Олох” холкуос /хомуйан лглордулар:

М.Р.егорова, А.Д.Тимофеева.-

Дьокуускай : РИО медиахолдинга,

2016. – 296 с.- **Иһинээбиттэн:**

Алаһа дьийэттэн араһсан тус

арбаа!(нэһилиэктэн Аба дойду сэриитигэр кыттыбыт дьоммут).-

С.122-147;

Сулуһа суох геройдар (үлэ фронтун кыттыылаахтара).- С.148-158;

“Фронга да, тыылга да биир өлүүнү көрсүбүппүт” :

Баайабынынскойай нэһилиэк, “Сана олох” холкуос сэрии сылларыгар).

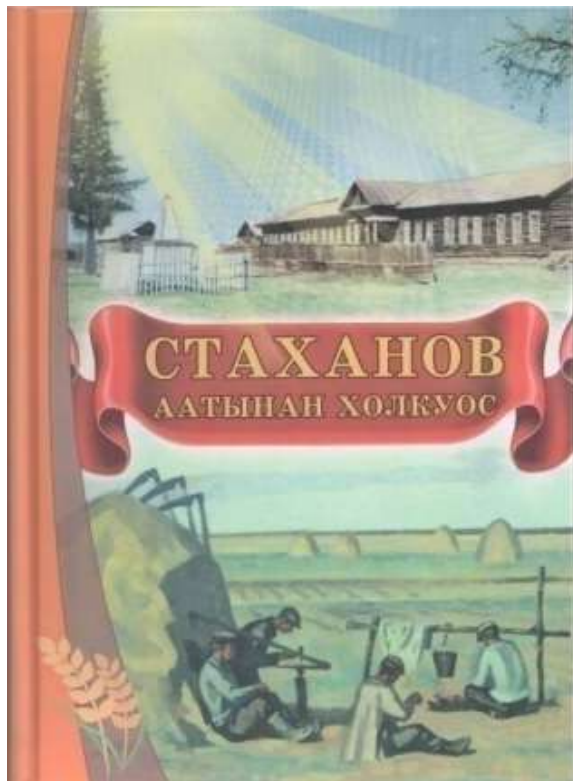
- С . 159-229;

Оонньооботох оҕо саас көлүөнэ

(сэрии сылларын оҕолорун,

кинилэр тустарынан ахтыылар).-

С. 230-258 .

Стаханов аатынан холкуос /
хомуйан онордулар:
М.Р.Егорова,
А.Д.Тимофеева. -
Дьокуускай : Медиа-
холдинг “Якутия”, 2021.-
576с.- Иһинээбиттэн: С.
**Стаханов аатынан
холкуостан Аба дойду
Улуу сэриитигэр.- С. 169-
198;**
**Стаханов аатынан холкуос
сэрии сылларыгар. Тыыл
үлэтэ. - С. 199-248.**

**Кинигэбэ Стаханов аатынан холкуоһу тэрийиилэрэ,
бөдөнсүйүү сыллара кэпсэнэр. Аба дойду Улуу сэриитигэр, тыылга
кыайыны уһансыбыттар, холкуоһунай тутуу салайааччыларын,
маяктарын, үлэһит дьонун туһунан архыыптар, олохтоох мусуой
матырыйаалларыгар, күндү дьоннорун сырдатар, үйэтитэр
ахтыыларыгар олобуран сурулунна.**

Баайаба үөрэгин кыһата/
хомуйан онордулар:
Т.И.Андросова, М.Р.Егорова,
А.Д.Тимофеева .- Дьокуускай
: Бичик, 2016. – 640с. -
**Ичинээбиттэн: Аба дойду
Улуу сэриитин сылларыгар.
(1941-1945).- С. 144-163.**

Кинигэбэ Таатта улуунун И.М.Хатылаев аатынан Баайаба орто оскуолатын 145 сыллаах устуоруйатын, үлэтин-хамнаһын чахчылары олох-дьаһах, кэм-кэрдии уларыыларыгар холбуу тутулан сырдатылынна. Учууталлар, үөрэнээччилэр артыыларын сэргэ архыып, олохтоох музей, оскуола дааннайдар уонна урукку сылларга хаһыаттарга тахсыбыт матырыяаллар, хаартыскалар, о.д.а. докумуоннар киирдилэр.

Аба уонна кыыс
/хомуйан онордулар:
Т.И.Андросова,
М.Р.Егорова.-
Дьокуускай : “Алаас”,
2020. - 216 с. –
Ииннээбиттэн:
Френтовик Гаврил
Андреевич Неустроев.
- С. 6 -15.

Таатта улуунун Баайаба нэһилиэгин киэн туттар дьоно, улуус, республика култууратын сайдыытыгар сүнкэн кылааттаах аба Гаврил Андреевич уонна кыыһа Людмила Гаврильевна Неустроевтар олохторун, айар үлэлэрин туһунан чугас дьонун, биир дойдулаахтарын, доһотторун, үөрэнээччилэрин ахтыылара, Гаврил Андреевич мелодист быһыытынан суруйбут ырыалара киирдилэр.

**Буойун. Учуутал. Баһылай
Сахаарабыс / хомуйан онордулар:
Л.В.Андросова, В.В. Дедюкина;
уруһуйдаатылар Номоҕон
Оруннаах уонна Айсен
Дедюкиннар. - Ытык-Күөл:
“Таатта” хаһыат редакцията, 2020
. – 84 с.**

**Кинигэбэ Аба дойду Улуу сэриитин
бэтэрээнэ, учуутал, общественной корреспондент,
үйэтитээччи Василий Захарович Мандаров олоҕо,
айар үлэтэ сырдатыллар.**